

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 20P/245/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1512217446
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 08. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Križáková
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2012:1512217446.4

Uznesenie

Okresný súd Bratislava V, vo veci starostlivosti súdu o maloletého E. K., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom: Z. práce sociálnych vecí a rodiny v J., dieťa rodičov - matky: C. K., trvalo bytom M. XXXX/XX, J., zast. advokátkou: JUDr. Evou Roskošovou, so sídlom Turecká 2/C, Senec, a otca: E. K., trvalo bytom V. XX, J., zastúpeného ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU JUDr. Zdenka Lániková, s.r.o., so sídlom Gröslingova 8, Bratislava o úpravu rodičovských práv a povinností voči maloletému z úradnej povinnosti, takto

rozhodol:

Súd n a r i a ě u j e predbežné opatrenie, na základe ktorého je otec p o v i n n ý dočasne, do právoplatného rozhodnutia vo veci samej, o d o v z d a ť maloletého E. K., nar. XX.XX.XXXX d o s t r i e d a v e j o s o b n e j s t a r o s t l i v o s t i oboch rodičov s tým, že osobnú starostlivosť o maloletého bude zabezpečovať:

- matka každý párný kalendárny týždeň od nedele od 17,30 hod. do nedele nepárneho kalendárneho týždňa do 17,30 hod., kedy si maloletého prevezme otec na adrese V. XX v J. a
- otec každý nepárny kalendárny týždeň od nedele od 17,30 hod. do nedele párneho kalendárneho týždňa do 17,30 hod., kedy si maloletého v mieste jeho bydliska prevezme matka.

Každý z rodičov je povinný maloletého v stanovenom čase odovzdať do osobnej starostlivosti druhého rodiča spolu s ich osobnými vecami a deti riadne pripraviť.

o d ō v o d n e n i e :

V predmetnom konaní o úpravu rodičovských práv a povinností, ktoré začalo na návrh otca, žiada zveriť maloletého do svojej osobnej starostlivosti a zaviazat' matku platením výživného vo výške 300 eur mesačne. Styk matky s malolekým žiadal neupraviť. Svoj návrh odôvodnil tým, že od decembra 2011, kedy ukončili spolužitie s matkou a presťahoval sa späť k svojim rodičom, býva maloletý s otcom. Od februára 2012 do 06.07.2012 bolo dieťa výlučne v jeho osobnej starostlivosti a matka o neho nejavila žiadny záujem. Od 06.07.2012 ho svojvoľne bez súhlasu otca zobrala, skrýva ho a otcovi neumožňuje žiadny kontakt. Otec má vytvorené vhodné podmienky pre zdravý vývoj dieťaťa - má samostatné bývanie, je riadne zamestnaný a vie zabezpečiť kompletnú starostlivosť o dieťa. Matka nemá osobnostné predpoklady na zabezpečenie jeho zdravého vývoja, je zrejme psychicky chorá, nedokáže sa postarať o domácnosť a dieťa. Navyše nám žiadne bývanie, bola evidovaná na obecnom úrade. V odôvodnení návrhu ďalej udával, že k rapídneho zhoršeniu ich vzťahu s matkou maloletého došlo po tom, čo sa júli 2010 osamostatnili, keďže matka absolútne nezvládala starostlivosť o domácnosť, dieťa a vysokoškolské štúdium. Napriek tomu, že bola denne doma, nepracovala a študovala na dennom štúdiu, v domácnosti neurobila takmer nič. Varila len sporadicky, niekedy vyprala, ale takmer vôbec nežehtila. Sám otec cez víkendy navaril, chodieval nakupovať a robil potrebné domáce práce. Matka zdôvodňovala túto situáciu svojim zlým psychickým stavom, tvárila sa, že je nešťastná z toho, že sa nedokáže o nič postarať a denne chodievala prosiť matku otca, aby sa mohli všetci vrátiť bývať späť k nim do spoločnej domácnosti, aby sa o nich tak ako predtým starala. V dôsledku zlého psychického

stavu matka následne prerušila štúdium na vysokej škole a hľadala si vhodné zamestnanie. Postupne vystriedala niekoľko krátkodobých pracovných pomerov a nemala čas starať sa o rodinu. V tom čase prišiel otec prechodne o zamestnanie, zostal doma a staral sa o maloletého a o domácnosť s tým, že matke maloletého umožní, aby si upevnila pozíciu v zamestnaní. Po ukončení spolužitia sa staral o dieťa sám, pričom matka oňho neprejavovala záujem a to ani počas trojtýždňovej dovolenky. Následne sa dohodli na striedavej starostlivosti v týždňových intervaloch, čo však fungovalo len krátko. V čase, keď mala matka maloletého vo svojej osobnej starostlivosti nebolo o neho zjavne riadne postarané. V domácnosti matky nemal žiadne svoje oblečenie, hračky a iné veci potrebné pri starostlivosti o dieťa v jeho veku. Syn sa vždy vracal zjavne zanedbaný, schudnutý, často chorľavý a oblečený v tom istom, ako keď ho matke odovzdal. Keďže matka nechodila s dieťaťom, ktoré je alergik ani na nevyhnutné lekárske prehliadky, chodil s ním lekárovi výlučne sám. Matka tvrdila, že má veľa práce, odmietala ísť na OČR, vyjadřila sa tak, že sa o dieťa nevie postarať. Na druhej strane sa však otec o dieťa vždy riadne staral. Styku matke s dieťaťom nikdy nebránil, naopak snažil sa jej pomôcť, aby s maloletým nadviazali vzájomný vzťah. O styk so synom matku výslovne žiadal, nechcel, aby sa syn trápil a trpel. Matka sa však trávenia času s maloletým osamote vyhýbala, ochotná bola byť s ním len za účasti jeho rodičov. K zmene došlo 05.07.2012, kedy so synom a rodičmi išiel za matkou do zamestnania za účelom prevzatia cestovného pasu, keď plánoval dieťa vziať na letnú dovolenku, na čom boli s matkou dohodnutí. Matka však reagovala absolútne neprimerane, vyvolala konflikt a zavolała políciu. Po príchode polície a pohovore otcovi vydala cestovný pas maloletého a spolu s dieťaťom odišli. Dňa 06.07.2012 matke po dohode odovzdal dieťa na víkend, pričom si ho mal previať v nedeľu na presne určenom mieste. Matka sa však na dohodnuté miesto nedostavila a dieťa otcovi neodovzdala. Matka prestala dvíhať telefón a týmto konaním otcovi zabránila styku s dieťaťom.

Z ďalšieho obsahu spisu vyplynulo, že otec bol do 5.8.2012 na dovolenke v zahraničí. Z pripojených listinných dôkazov súd zistil, že dieťa od novembra 2011 absolvovalo návštevy u všeobecného obvodného lekára, imunologické a neurologické vyšetrenie pre deti výlučne v doprovide otca, ktorému bola v decembri 2011 a vo februári 2012 vystavená aj OČR. Podľa lekárskej správy imuno - alergologickú ambulanciu navštevovalo dieťa v sprievode matky do decembra 2010. Do augusta 2011 však neprišla na kontrolu. Od decembra 2011, keď bol zdravotný stav dieťaťa veľmi zhoršený, začal chodiť otec, ktorý chodí veľmi poriadne, liečebný program dodržiava, plánujú si pre zlepšenie zdravotného stavu dieťaťa v júli dovolenku pri mori. Z potvrdenia riaditeľky Materskej školy na C. 1 v J. vyplynulo, že v šk. r. 2011/2012 bola spolupráca v prevažnej miere s otcom a starými rodičmi z jeho strany. Komunikácie je otvorená, zo strany otca je pravidelný záujem o dieťa, všetky požiadavky a úlohy stanovené materskou školou boli vždy splnené načas (platby školného a stravného uhrádzal otec dieťaťa). Mimo chorobnosti dieťaťa bola zabezpečená pravidelná dochádzka do materskej školy, dieťa prichádzalo vždy v dobrej nálade a na výbornej hygienickej úrovni. Komunikácia s matkou bola minimálna. V prípade požiadaviek zo strany materskej školy matka odkázala na otca dieťaťa. Posledný kontakt s matkou bol vo februári 2012. V poslednom školskom roku boli zaznamenané zmeny v sociálno-emocionálnej oblasti dieťaťa. Prejavoval väčšiu aktivitu v nadväzovaní kontaktov s kamarátmi a učiteľkami, lepšie sa začlenil do kolektívu, aktívne reagoval na podnety okolia, zlepšila sa jeho komunikácia a dieťa prestalo byť ustráchané.

Uznesením tunajšieho súdu č.k. 20P 251/2012-19 zo dňa 25.07.2012 súd zamietol návrh matky nariadenia predbežného opatrenia podľa § 74 a 76 ods. 1 písm. b) a nasl. O.s.p., doručený tunajšiemu súdu dňa 23.07.2012, ktorým sa domáhala, aby súd uložil otcovi povinnosť odovzdať maloletého E. do starostlivosti matky a súčasne žiadala zveriť dieťa do svojej osobnej starostlivosti. Návrh matky bol odôvodnený tým, že rodičia maloletého, ktorí nie sú zosobášení, nevedú spoločnú domácnosť od septembra 2011. V čase ich rozchodu sa dohodli na tom, že sa o dieťa budú starať spoločne a striedať si ho v starostlivosti, aby mohlo mať lásku oboch a netrpel ich rozchodom. Po pol roku striedavej starostlivosti začala otcova matka matke maloletého vyčítať, že sa o jej vnuka dostatočne nestará, nevenuje sa mu atp.. Matke, ktorá ešte počas štúdia na vysokej škole upadla do depresie, sa v tomto dôsledku ešte zhoršil jej psychický stav, keďže ju výčitky veľmi trápili a neustále o sebe ako o matke pochybovala. Negatívny postoj starej matky voči matke maloletého sa začal odrážať aj na správaní sa maloletého k mame. Keďže matka maloletého začala cítiť, že je potrebné, aby začala s intenzívnou liečbou depresíí a usporiadať si svoj súkromný život, dohodla sa so starou matkou a otcom maloletého, že do času, kým sa jej psychický stav nezlepší, bude maloletý v prevažnej starostlivosti svojho otca a matka ho bude vídať niekoľkokrát do týždňa v popoludňajších hodinách (po práci) a celý každý druhý víkend. Na výživu dieťaťa matka v tom čase otcovi posielala mesačne sumu 100 - 200 eur, o čom však nemá priamy dôkaz, keďže otec nechcel, aby mu peniaze zasielala na účet. Od konca februára

2012 do mája 2012, keď bol maloletý s otcom, ho matka mohla vídavať čoraz menej a následne začala stará matka podmieňovať stretávanie sa matky s malolekým platením peňazí, čím podmienila aj opätovný návrat k striedavej starostlivosti. Situácia sa vyhrotila začiatkom mesiaca júl, kedy otec v sprievode svojich rodičov prišiel za matkou do práce, údajne, aby si vypýtal pas malolekého. Svedkom tohto incidentu bol aj maloletý E., ktoré stará matka držala na rukách, kým slovne napádala matku. Maloletý počas incidentu srdcervúco plakal. Konfliktná situácia vyvolaná starou matkou malolekého bola doriešená až za prítomnosti polície. Takto matka dostala od otca príslub, že jej privedie syna, aby konečne mohli byť spolu. Otec dieťa privedol až 06.07.2012 a podmieňoval jeho odovzdanie matke vydaním notebooku, ktorý od neho dostala darom počas spolužitia. Počas víkendu s matkou sa maloletý podľa jej podania po uvoľnení nervov povracal. Maloletý matke povedal, že babka so známou mu hovoria, že môže hovoriť, že chce byť len s ockom a musí sa stále usmievať, pričom jej aj ukázal, ako sa musí usmievať na všetkých fotkách, ktoré robí otec. Keďže matka videla, že dieťa jej pod psychickým tlakom vlastného otca a starej mamy, je vystresované a neustále popudzované proti nej, rozhodla sa, že ho po víkende nevráti a hneď v pondelok si vyžiadala od pediatričky odporúčanie k psychologičke. Otcovi telefonicky vysvetlila, že porušil ich nájzákladnejšiu dohodu o ochrane ich spoločného syna a súčasne mu poslala aj list, v ktorom mu vysvetlila, čo jeho správanie dieťaťu spôsobilo a že potrebuje psychologické sedenia. Súčasne ho vyzvala k uzavretiu dohody ohľadne úpravy starostlivosti o dieťa. Kým bolo dieťa v starostlivosti matky zabezpečila mu počas jej pracovnej doby opatrovatelku - vysokoškolsky vzdelanú pedagogičku, s ktorou sa dohodla, že je potrebné dať syna do poriadku po duševnej stránke, aby sa ohol v septembri ako predškolač plnohodnotne pripravovať do školy. 18.7.2012 sa bola na ÚPSVaR poradiť, ako postupovať, aby bol maloletý v poriadku a aby nebol pod psychickým tlakom otca a starej matky. Dňa 19.7.2012 počas návštevy alergologičky jej otec za pomoci matky malolekého proti jej vôli odňal a odišiel na neznáme miesto. Na telefóny nereagoval, až na opakovanú snahu príslušníka polície, ktorú v súvislosti s týmto matka kontaktovala. Otec odmietol uviesť, kde sa s dieťaťom nachádza a uviedol nepravdivú informáciu, že na styk s dieťaťom má podaný návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Sama opakovane navštívila ÚPSVaR, kde s ňou spísali úradný záznam a poučili ju nevyhnutnosti podania návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Matka netuší, kde je jej dieťa a či je v poriadku. Otec s matkou žiadnym spôsobom nekomunikuje a pravdepodobne si vôbec neuvedomuje, akú psychickú traumu spôsobuje dieťaťu jeho násilným odtrhnutím a odvedením od matky. Rovnako daná situácia nevyplýva pozitívne na psychický stav matky. Je ale presvedčená, že je po všetkých stránkach schopná plnohodnotne sa o dieťa postarať a zabezpečiť mu pokojné a vhodné výchovné prostredie tak, aby z neho vyrástol plnohodnotný človek po fyzickej aj psychickej stránke. Býva v prenajatom byte a je zamestnaná. V súčasnosti je vo veľmi blízkom kontakte so svojimi rodičmi, ktorí sú jej nápomocní a dokážu jej pomôcť tak po materiálnej, ako aj psychickej stránke. Prostredie u otca, ktorý jej pod vplyvom starej matky, považuje za absolútne nevhodné pre výchovu malolekého. Zo správania otca vyplýva, že neakceptuje matku a jej práva ako druhého rodiča a ani právo dieťaťa na výchovu a lásku od obidvoch rodičov, keď svojvoľne bráni matke v styku s dieťaťom a unáša ho na neznáme miesta. Okrem iného aj z týchto dôvodov žiadala o dočasnú úpravu zverenia dieťaťa do starostlivosti jedného z rodičov, kým nebude rozhodnuté vo veci samej o rodičovských právach a povinnostiach rodičov.

Podľa § 102 ods. 1 veta prvá O.s.p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

O nariadení predbežného opatrenia inak platí i ust. § 74 O.s.p. a nasledujúce.

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Okrem iného predbežným oparením môže súd uložiť účastníkovi (povinnosť), najmä aby platil výživné v nevyhnutnej miere (§ 76 ods. 1 písm. a)), alebo aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti; (§ 76 ods. 1 písm. b) O.s.p.).

Podľa § 75 ods. 1 O.s.p. predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

Účelom inštitútu predbežného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov, ktorá však zásadne nemôže prejudikovať práva a záujmy účastníkov. V konaní o starostlivosti súdu o maloleté deti môže byť tiež nariadené predbežné opatrenie, avšak súd musí starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky.

Keďže predbežné opatrenie nie je konečným rozhodnutím, jeho nariadením navrhovateľ nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie končného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie nebezpečenstva hrozacej ujmy.

Cieľom predbežných opatrení v občianskom súdnom konaní, ktorým je provizórna (dočasná) úprava pomerov účastníkov konania s cieľom umožniť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej. Dočasné rozhodnutie môže slúžiť aj ako záruka efektívnosti budúceho núteného výkonu súdneho rozhodnutia. Takéto rozhodnutie je dočasné, nie je rozhodnutím vo veci samej, obmedzuje sa na dosiahnutie len predbežných účinkov, neprejudikuje výsledok konania pred súdom. Zásahy a dôsledky predbežného opatrenia, pokiaľ ide o právne postavenie dotknutých osôb, sa musia minimalizovať so zreteľom na jeho zabezpečovací charakter. Preto predbežné opatrenie v zásade nemôže obsahovať výrok, ktorý by sa rovnal výroku vo veci samej.

Predbežné opatrenie, rovnako ako každé rozhodnutie súdu, musí vychádzať z pomerov a okolností, ktoré existujú v čase rozhodovania (§ 154 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 2 O.s.p.).

V danom prípade mal súd za to, že hoci zamietol návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia v ňou požadovanom znení, vzhľadom na neusporiadané vzťahy rodičov je potrebné z úradnej povinnosti ešte pred meritorným rozhodnutím predbežne upraviť ich práve pomery voči maloletému E., keďže vzájomne dochádza k zneužívaniu ich rodičovských práv odopieraním kontaktu druhému z rodičov (najskôr svojvoľné rozhodnutie matky dieťa otcovi nevydať dieťa po dohodnutom styku a neskôr otcova reakcia a násilné odňatie dieťaťa matke). Takéto správanie rodičov nie je na prospech maloletého, ktorý je absolútne neprípustne používaný ako nástroj v rukách svojich rodičov.

Z obsahu podaní oboch rodičov vyplynulo, že do februára 2012, dokedy nedošlo k zhoršeniu zdravotného stavu matky, zabezpečovali starostlivosť o dieťa formou striedavej starostlivosti a to bez výraznejších problémov. Súd teda dospel k záveru, že až do meritorného rozhodnutia súdu je pre dieťa najvhodnejšou formou starostlivosti práve návrat k takejto zaužívanej forme starostlivosti, keď týmto spôsobom bude najlepšie zabezpečené rovnaké právo oboch rodičov k dieťaťu, ako aj právo dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov a nedôjde k ohrozeniu zníženia kvality vzťahu maloletého ani k jednému z nich. Na informatívnom výsluchu, ktorý sa vo veci uskutočnil dňa 08.08.2012 obaja rodičia potvrdili, že si dieťa striedali v týždenných intervaloch, keď si syna odovzdávali v nedeľu medzi 17 - 18.00 hod. Predbežne mal súd za dostatočne preukázané, že rodičia majú porovnateľné podmienky na zabezpečovanie osobnej starostlivosti o dieťa, matka je v súčasnosti zdravotne stabilizovaná, pričom počas periód starostlivosti o dieťa má zabezpečené samostatné bývanie. Preto bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Bratislave do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia, písomne, trojmo alebo ústne do zápisnice.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu, resp. výroku rozhodnutia smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť).

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Ak nebola v uznesení uložená povinnosť na plnenie je uznesenie vykonateľné len čo bolo doručené a ak netreba doručovať, len čo bolo vyhlásené alebo vyhotovené (§ 171 ods. 2 O.s.p.)

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon súdneho rozhodnutia podľa § 272 a nasl. O.s.p..